

Handläggare
Charlotte Gredenberg
Telefon: 08-50824452

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2024-04-25

Anpassning av förskoleverksamhet för barn med NPF-diagnoser

Svar på skrivelse

Förvaltningens förslag till beslut

Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade på nämndsammanträdet den 25 januari att förvaltningen ska besvara frågeställningar kring hur förskoleverksamheten anpassas för barn med NPF-diagnoser. Förvaltningen beskriver hur förskolorna arbetar med barn i behov av särskilt stöd.

Bakgrund

På nämndsammanträdet den 25 januari beslutade nämnden att skicka en skrivelse från Sverigedemokraterna till förvaltningen för beredning.

Ärendet

Författarna till skrivelsen vill veta mer om hur förvaltningen arbetar med anpassning av förskoleverksamhet för den grupp av barn som diagnosticerats med NPF (Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning). Författarna beskriver att gruppen som har olika former av NPF-diagnoser är särskilt viktiga att fånga upp i tidig ålder och förbereda för en fortsatt skolgång som fungerar, vilket i sin tur är en av de viktigaste skyddsfaktorerna. Med anledning av ovanstående önskar författarna till skrivelsen svar på:

1. Hur stor andel och antal av de inskrivna barnen på förskola i stadsdelen har en NPF-diagnos?
2. Vilken anpassning sker gällande verksamheten i stadsdelen för att den ska fungera för de barn som har en NPF-diagnos?
3. Kompenseras förvaltningen via fördelningsnycklar i budgeten för de barn som har en NPF-diagnos i stadsdelen?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning förskola.

Förvaltningens synpunkter och förslag

NPF är en förkortning för neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som är ett samlingsbegrepp för olika diagnoser. De vanligaste diagnoserna är ADHD, autismspektrumtillstånd (AST) och språkstörning. Diagnoserna är närbesläktade och det är vanligt att samma person har flera diagnoser. Gemensamt för diagnoserna är att de påverkar hjärnans sätt att fungera. En del personer med en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning kan också ha en intellektuell funktionsnedsättning (IF). En intellektuell funktionsnedsättning innebär en nedsatt intellektuell förmåga och en samtidig nedsatt adaptiv förmåga, det vill säga hur personen fungerar i vardagen.¹

1. Hur stor andel och antal av de inskrivna barnen på förskola i stadsdelen har en NPF-diagnos?

Inom förvaltningens förskolor har ca 4 % av barnen en NPF-diagnos, det motsvarar 47 barn. Många barn är under utredning och alla får inte sin utredning klar under förskoletiden. Förskolan arbetar för att alla barn ska få stöd i sin utveckling oavsett diagnos.

2. Vilken anpassning sker gällande verksamheten i stadsdelen för att den ska fungera för de barn som har en NPF-diagnos?

Det finns många sätt att skapa goda förutsättningar i förskolan för barn i behov av särskilt stöd. Rektorer har en dialog med vårdnadshavare om barnets behov och rektor ansvarar för att skapa goda förutsättningar för barnets utveckling och lärande. Rektorer och pedagoger får stöd av förvaltningens specialpedagoger i att organisera arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Anpassningar kan exempelvis handla om aktiviteter, rutiner och miljö. Samtliga förskolor arbetar med tydliggörande pedagogik, exempelvis genom dagsschema och bildstöd. Tydliggörande pedagogik används för att underlätta och tydliggöra förskolans vardag för alla barn. Förvaltningen har startat en mindre grupp för barn med autism med stora stödbehov. I verksamheten arbetar pedagoger med goda kunskaper om autism.

Förskolan kartlägger, planerar och organiserar utifrån gruppen som helhet och enskilda barns behov av stöd. Vilken sorts stöd och hur stödet ska ges är inte angivet i lagtext och styrdokument.² Förskolan arbetar för att alla barn ska få stöd i sin utveckling oavsett diagnos. Genom att fokusera på hur barn fungerar och mår i förskolans vardag, i bland annat aktiviteter, lek och samspel kan pedagogerna få en bred bild av eventuella behov av anpassningar. Barns

¹ Specialpedagogiska skolmyndigheten, Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, (spsm.se)

² Ett specialpedagogiskt förhållningssätt i förskolan, Ohlsson, M, 2022

engagemang i sin vardag stödjer likaså barnets utveckling av självreglering, vilket är betydelsefullt för lärandet.

Odiagnostiserade och diagnostiserade barn som är i behov av särskilt stöd kan dela samma typ av svårigheter gällande tal, språk och samspel med kamrater. Barn i förskoleåldern utvecklas mycket och det finns stora variationer mellan barn. Det gör det svårt att veta om barnet genomgår en utvecklingsfas eller om det är en diagnos som påverkar barnets beteende. Vidare har barn med samma diagnos inte alltid samma behov.

Förvaltningens förskolor har ett nära samarbete med habiliteringen och autismcenter för små barn. När barn i behov i särskilt stöd övergår till skolan sker en särskild överlämning med stöd av specialpedagog.

3. Kompenseras förvaltningen via fördelningsnycklar i budgeten för de barn som har en NPF-diagnos i stadsdelen?

Den ekonomiska tilldelningen till förvaltningen har inte någon fördelningsnyckel som baseras på antal barn med NPF-diagnoser.

Jämställdhetsanalys

Diagnoser inom autismspektrumtillstånd är vanligare bland pojkar, vilket bekräftas av förekomsten inom förvaltningens förskolor. Det är generellt fler pojkar än flickor som genomgår en neuropsykiatrisk utredning, men skillnaderna mellan könen varierar beroende på ålder.³ I programmet för ett jämställt Stockholm framgår att stadens verksamheter ska utformas så att de möter flickors och pojkars behov på likvärdiga villkor. Att pedagoger arbetar för att alla barn ska få stöd i sin utveckling, oavsett kön eller diagnos, ser förvaltningen som en del i att möta flickors och pojkars behov på likvärdiga villkor. Genom att arbeta för att alla barn får ta del av en inkluderande förskola ser förvaltningen att jämställdhetsarbetet främjas.

Lisa Kinnari
Stadsdelsdirektör
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Kim Lagerquist
Ansvarig
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

---

³ Jablonska B, Ohlis A, Dal H. Autismspektrumtillstånd och adhd bland barn och ungdomar i Stockholms län: förekomst i befolkningen samt vårdkonsumtion. En uppföljningsrapport. Stockholm: Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin, Region Stockholm; 2022. Rapport 2022:5.

Bilagor

1. Skrivelsen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lisa Kinnari, Stadsdelsdirektör	2024-04-04
Kim Lagerquist, Ansvarig	2024-04-02